QUÆSTIO MEDICA,

Quodlibetariis disputationibus manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis 4ª Februarii 1717.

M. FRANCISCO PICOTE' DE BELESTRE, Doctore Medico, Præside.

An amor ingenium mutat?

I.

AMORIS & mundi idem esse initium sacri narrant Historici, prisci canunt Poetæ, asserunt Philosophi, annuunt Grammatici, humana probat ratio: utriusque non finis, non sors eadem. In dies juvenescit amor, senescit deficitque mundus; hoc senescente, fugit mortalibus optima quæque dies, tristior subit rerum facies, ruunt in pejus omnia: illo semperjuvene ver floret æternum amantibus, quo nihil fit nisi lætum & amabile quidquam: hæc inter, quis nescit nec sentit quid sit amor, ἐν φιλότητι μιχθείς? Quem non trahit vel invitum vis illa blandior, tam altè omni animantium generi insita? Quem non urit mollis hæc flamma, imis incensa visceribus? Ut ut sit, amor aptè definiri potest animæ commotio, orta à sanguinis spirituumque motibus, quibus adeò illa concitatur, ut vehementer velit conjungi quibuslibet objectis quæ sibi grata & convenientia percipit ac intelligit.

I I.

ANIMÆ perceptiones cum ſanguinis & ſpirituum agitatione conjunctæ, paſſiones vulgò dicuntur. Perceptiones non à corpore, non in corpore, ſed in anima, cujus totidem commotiones dici poſſunt, imò & cogitationis ſpecies, ideòque ſpiritalis animæ actiones ſeu functiones; non tamen ſine corporis commotione ſuſcitatæ, quandiù illa, hoc includitur. Commotio, perceptionis occaſio, non cauſa. Qualiſcumque fuerit ſanguinis, ſpirituumque motus qui mentis cogitationes ſequitur, totus eſt in corpore, totus fit per corpus, non tamen ſine mentis imperio; quod quale quale ſit, habebitur motûs occaſio non cauſa. Perceptionis animæ, motûſque corporis, vera ſolaque cauſa reputetur Lex illa ab omnipotente rerum Opifice tùm poſita, cùm animam unà cum corpore conjunxit, ut videlicet quaſdam animi cogitationes certi corporis motus, & vice verſâ, quoſdam corporis motus certæ mentis perceptiones excipiant.

I I I.

CONSOCIATA corpori anima ſic ab ejus pendet organis, ut his benè aut malè diſpoſitis, benè aut malè operetur: Iſtud equidem æterno & immutabili fœdere ſancivit qui, animam corpori miſcendo, diſcrepantes diſſociabileſque adeò naturâ ſubſtantias concordi pace ligavit. Quò ſanioribus, validioribuſque corporis partibus, mobiliores, puriores, uberioreſque ſpiritus acceſſerint; eò vividiores vegetioreſque futuræ ſunt mentis perceptiones. Iſta ſecundæ valetudinis bona ac præmia quis largietur meliùs quàm amor, ſine quo mortalium vita vitalis non videtur? hujus quippè præſentiâ ac nutu, ſpiritibus in nervorum tubulos validiùs impulſis, ſimulque ad cor rapidiùs delatis, novum ſupervenit fluidis ſolidiſque robur, venæ micant crebriùs, celeriùs fluit, refluitque ſanguis, undique & ubique conterendus: Quid multa? expanſis ampliùs cerebri meatibus, diſtinctiùs

dilucidiùsque menti occursant rerum species, rubet nitetque facies, ignescunt oculi, sic denique incalescunt omnia, ut crescat vigor in partibus illis quas pudor abscondit.

IV.

POST hæc dubitamus adhuc ex amore ingenium hominum immutarier? hìc amabo, quærant hebetes quod amare velint, reperire laborent quod ament stolidi; vel si pauco tempore duret amor, hi emendatis ingenii vitiis sentient solertes sagacesque facti, quanta potentia nati est, Venus alma, tui? Amet truculentus homo, brevi hunc mollem & mansuetum dabit amor, non enim est ἄλλος Θεὸς ἔυχαρις ὅτι; ament feroces, illicò ferocia ponent corda, volente Deo. Cautus timidusque amore abundet Antipho, audacior fiet potiturus; Omphalæ tristis servierit Hercules; lætus Dejanires amoribus, cœlum meruit radiantibus illatus astris. Quid verbis & exemplis opus est? siquidem, ut ait Comicus, amanti omnia ingenia sunt. Amorem tollant μισάνθρωποι? continuò concidit suavissimum virtutis & gloriæ incitamentum: pereunt vitæ illecebræ, perit dulcissima corporis mentisque voluptas. Numquid homini malorum plurium autor est amor? ita sanè, sed si quem fortè læsit amor, profectò non amoris est culpa, sed amantis, qui amare nescivit; arte leves currus, arte regendus amor.

V.

COMITEM corporis animam, ipsius bonorum, malorumve expertem importunè clamant οἱ ἐκ τῆς στοᾶς Βάτραχοι: animi motiones ex se nec bonæ nec malæ, si rectâ reguntur ratione, laudem merentur; si impotenti libidine, vituperium. Eas omnino amovere & rejicere, prorsùs ignorare est earum usum & finem: illas ne dixeris perturbationes animorum, sed exercitationes, sine quibus animi miserè torpescerent & hebescerent. Ut labor corpus firmat, ignavia hebetat & frangit, sic passiones firmant animos, ἀπάθεια minuit & debilitat. Inter primitivos animi affe-

ctus recensitus amor, veluti singulorum radix, omnes producere, fovere & nutrire videtur. Quis, sodes, animi affectus, qualiscumque ille sit, non mutet facilè varium semper & mutabile hominum ingenium? Quæ invidia est, id tibi nunc denegare potentissime amor? qui nihil non mortalia pectora cogis, qui Deorum & hominum domas pectora, & regis consilia. His atque aliis argumentis fit, ut Apollinis responsum non magis sit verum, quàm hæc conclusio.

Ergo amor ingenium mutat.

Domini Doctores disputaturi.

M. Andreas de Laleu.
M. Joannes-Franciscus Giot.
M. Franciscus-Antonius le Dran.
M. Antonius le Moine.
M. Petrus-Antonius Lepy.
M. Elias Col de Vilars.
M. Joannes-Baptista Chomel, Medicus Regis ordinarius, & Regiæ scientiarum Academiæ Socius.
M. Andreas Cressé.
M. Armandus Joseph. Collot.

Proponebat Parisiis LUDOVICUS-CLAUDIUS BOURDELIN, Parisinus, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1717, à sexta ad meridiem.

Typis JACOBI QUILLAU, Universitatis, & Facultatis Medicinæ Typographi.